

איור: עיר מנדל

האחות של מדונה מתה באמצע סקס?

שמעתי סיפור מעורפל על זה שפעם היתה אחות של מפורסמת כמו מדונה, בריטני או פמלה אנדרסון, שמתה בעקבות קיום יחסים באמצע סרט. תוכל לתת עוד פרטים? **אוהד**

היה נבוך מכדי ללכת לבית החולים הוא הובהל לחדר מיון ושם נקבע מותו כתוצאה מדלקת צפק חמורה.

אם זה נשמע לך קיצוני, דע שבפשיטה על החווה נמצאו מאות שעות וידיאו של אנשים שהגיעו לחווה מסיבות דומות, כולל מפגשים מוקדמים ומוצלחים יותר בין פיניאן לביג דיק. סרט תיעודי על מערכת היחסים הזו זכה בכמה פרסים בפסטיבל סאנדנס היוקרתי. לסוס, אגב, שלום, ונראה שהוא קיבל את הטיפול האנושי ביותר בסיפור הזה.

אבל לא צריך סוס. אפשר למות ממין אנושי בהסכמה, בעיקר אם אתה גבר. כחצי אחוז ממקרי המוות הפיזיולוגיים מתרחשים בזמן משגל. בעיקר אצל גברים הלוקים בלבם.

לדוגמה, בשנה שעברה איש עסקים ניגרי בשם אונוג'ה, מעמודי התווך של קהילתו, נמצא מת. לפי העדות שנמסרה למשטרה, אונוג'ה נתפס בידי חמש נשותיו הבכירות כשהוא מקיים יחסים עם השישית. החמש איימו עליו במקלות וסכינים ותבעו לקבל יחס הוגן ובאופן מידי. אחרי הרביעית הוא מת. המדור מוסר את תנחומיו לחמישית. המסקנה, אוהד היקר, צריכה להיות ברורה מאליה. בסיפורים מעורפלים יש לנהוג בספקנות, במיטה יש לנהוג ברוגע, ובחווה יש לנהוג בזהירות. בהצלחה.

שאלות לבלדד השוחי: askbidad@calcalist.co.il

אוהד היקה

אין לי מושג על מה אתה מדבר. למדונה יש חצי אח, חצי אחות וחמישה אחים ואחיות מלאים; לבריטני ספירס יש אח גדול ואחות קטנה; ולפמלה אנדרסון יש אח; אבל כולם בחיים. במילים אחדות, מדובר באגדה אורבנית. וזה לא מפתיע.

סיפורים על ידוענים שמתו בנסיבות מפוקפקות בחדר המיטות הם חומר קלאסי לאגדות כאלה.

הדוגמה המפורסמת ביותר היא הסיפור על הקיסרית יקטרינה השנייה (המכונה גם "הגדולה"), שמצאה את מותה, בגיל 67, מתחת לסוס כשחיוך גדול נסוך על פרצופה. לפי אגדה אחרת היא מתה על האסלה, קורבן למתקן מחוכם של פגיונות קפיציים שהוטמנו במושב בידי מתנקש. העדות מצביעות על כך שהיא אכן ישבה על האסלה בזמן שהיא לקתה בשבץ, אבל היא מתה למחרת, במיטתה, תחת טיפול מסור.

המקרה המתועד היחיד שאני מכיר של מוות כתוצאה ממין עם סוס הוא של מהנדס אמריקאי חסר ייחוס בשם פיניאן, שהגיע ב-2005 עם שני חברים לחי ווושינגטון כדי להשתעשע עם סוס בשם "ביג דיק". האירוע צולם במצלמה ביתית, ותשמח לדעת שאפשר למצוא קטעים ממנו ברשת. פיניאן סבל מקרע במעי הגס, ואחרי כמה שעות שבהן הוא

דן אריאלי

מומחה להחלטות חשובות

איך ליהנות יותר מהוויסקי?

פרופסור יקר, כשאני רוכש וויסקי ממהדורה מוגבלת אני מתחיל לדאוג שאסיים אותו מהר מדי ולא אצליח למצוא בקבוק דומה. כתוצאה מכך אני צובר בארון המון בקבוקים מלאים למחצה. איך אוכל ליהנות מהוויסקי שלי במקום לאגור אותו? **יונתן**

יונתן היקה

הרבה אנשים שאוגרים דברים לא מבינים שהבעיה היא שהם בוחרים כל רכישה בנפרד. לא משנה אם כבר יש להם שני טלפונים סלולריים, אם השלישי ימצא חן בעיניהם הם יקנו אותו. אני ממליץ שתראה את הוויסקי כעניין מערכתי. קבע מראש כמה בקבוקי וויסקי מותר לך להזיק בבית – נגיד עשרה, וכשאתה נתקל בבקבוק חדש שאל את עצמך אם תרצה עוד מאותו הסוג, ואם עדיין לא הגעת לעשרה בקבוקים. כך, כש תגיע לגבול, תהיה מוכרח לסיים בקבוק או לתת אותו במתנה לפני שתוכל לקנות חדש.

איך להפסיק לשלם על כולם?

בכל פעם שאני מארגן נסיעה עם החברים יוצא בסוף שאני משלם הכי הרבה מההוצאות, שאף פעם לא מתחלקות באופן שווה. יכול להיות שאני מיוחד לבקש שיחזירו לי סכומים גבוהים? איך לגשת לעניין הכספי ולדאוג שבפעם הבאה זה יהיה אחרת?

במידה מסוימת השאלה היא עד כמה חשוב לך שתהיה חלוקה הוגנת של ההוצאות, ואיזו מידה של אחריות אתה מוכן לקחת על עצמך כדי לשפר את המצב.

מאחר שממילא אתה לוקח על עצמך את אחריות הארגון, אני מניח שתסכים להיות אחראי גם לחלוקה השוויונית. ולכן, אני פשוט מציע לך לאסוף מראש את הכסף מכולם, ולשלם מהמאגר הזה. למעשה, כדאי לך לקחת 20% יותר, כי לעתים קרובות אנחנו לא מביאים בחשבון את כל האפשרויות, וגם ההפתעות לא אמורות להיות על השכונך. כך כולם ישלמו את אותו הסכום ושאלת חלוקת החשבונות כלל לא תעלה. אם נשאר עודף, תוכל לשמור אותו עבור הפעם הבאה, או אולי לקנות בהפתעה איזו מזכרת קטנה לכולם.

פרופ' אריאלי הוא חוקר כלכלה התנהגותית ומחבר רבייהמכר "לא רציונלי אבל לא נורא" והאמת על באמת". שאלות לדן אריאלי: askdan@calcalist.co.il

האם האינטרנט הוא נביא שקר?

והאם יש לאמץ את ערכיו, או שמא להיזהר מהם

האינטרנט נוצר בידי בני תמותה. אבל האם בתוכו נוצר משהו נשגב ונצחי? עבור רוב האנשים הרשת היא אוסף של כלים וחוויות. האינטרנט הוא המקום שבו הם בודקים אימייל, קוראים חדשות ומשחקים שעות. עבור כמה מאיתנו מדור בר בהרבה יותר. יש מי שהאינטרנט הוא עבורם אידאולוגיה, וזירת המאבק להגשמתה.

האינטרנט מבשר ומיישם, תפיסות חדשות של פוליטיקה, כלכלה ואפילו של הסדר החברתי. הוא הציג מודל שוק חדש, של שיתופי פעולה ותוצר שהולידו אלפי תוכנות וגם את האנציקלופדיה הגדולה בעולם. הוא מחנך את הציבור לשקיפות וקריעת מסיכות, בין אם על ידי איתור כמעט מידי של סיילופים ושגיאות, יהיו אלה של רשת חדשות עולמית או שר בממשלה, ובין אם על ידי פרסום סודות כפי שעושה ויקיליקס. בכלל, האינטרנט מציג תפיסה חדשה של מהו ידע. הררי נתונים, אלגוריתמים שמנתחים אותם וחוכמת המונים דוחקים, כמעט באופן אנוני, תפיסות ישנות ששמו דגש על סמכות וניי-

סיון. אפילו תפיסת העצמי הולכת ומתעצבת על ידי משוב כמותי מהרשת, שסופרת את הקילומטרים שרצנו בג'וגינג ואת הלייקים שקיבל ההגיג האחרון שלנו, והופכת ליומן אינטימי וקואצ'ר כאחד. או האינטרנט אולי נוצר בידי בני תמותה, אבל יש מי שלעתים תכופות נסחפים לחשוב, ולהטיף, שהוא מייצג ערכים נצחיים, ומעצב אותם ואולי אפילו את ההיסטוריה.

יבגני מורוזוב, בוגר "מהפכת טוויטר הראשונה", שהתחוללה במולדובה ב-2009, וכשלה אך הניחה את יסודות ההשראה למהפכת כיכר תחריר במצרים, שייך לספקנים. לדידו המתכנתים האיראליסטים שמציגים את הרשת כשער קסם לעולם אוטופי רואים צל הרים כהרים, במקום לראות את מה שהיא באמת, חשיכה. הרשת אינה מניעה את מהפכות הדמוקרטיה מהר מכפי שנעו בעבר. גם המהפכות עצמן לא במהרה יבואו. הוא אוסף ומציג את העובדות על האינטרנט, והמידה שבה הוא משרת את היחידים לעומת המידה שבה הוא משרת מוסדות ובעלי שררה, וקובע: התקווה היא מקסם שווא. לעתים קרובות אני מוצא עצמי במחנה שמורוזוב מבקר. אני מזדהה עם נבואות מעורדות של אנשים כמו חוקר האינטרנט קליי שירקי ומייסד המגזין "Wired" קווין קלי, שרואים באינטרנט כלי מעצים, מקדם ומחבר, שישנה לטובה את מאזן הכוחות בהרבה האנושית. מורוזוב נהנה להתקוטט עם המחברים האלה, ועושה זאת בשפה מקניטה

ומתלהמת במיוחד בספרו החדש "To Save Everything Click Here" ("כדי להציל הכל הקלק כאן"). מורוזוב סבור שהרשת אינה כלי שבהכרח מקדם את הטוב בעולם. הערכים המואדרים שבהם הטכנולוגיה תומכת – השקיפות והחינמיות, האפשרות לחוות התנהגות של אנשים על סמך תיעוד פעולותיהם ולאגוריתמים עוצמתיים, ההפיכה של כל דבר למשחק, השאיפה "לתקן" הכל, אך לנוכח ערכיה של הטכנולוגיה עצמה, קלות ההעתקה וקלות האנונימיות – כלל לא בטוח שכל אלה מיטיבים עם הרוב. מה גם שלא בטוח שישרדו. בשונה מספרו הקודם "אש" ליית הרשת", הוא גם מציג את מה שהרשת צריכה להיות בעיניו. במקום להתייחס לתיכונותיה של הטכנולוגיה כערך בפני עצמו, עלינו לחזור אל הערכים האנושיים, ולבנות את האינטרנט באופן שמשרת ומאדיר אותם, ולא מערכן אותם.

מורוזוב גם מביא המלצות קונקרטיות לשיפור שימושים ברשת: לדוגמה, שיקום החינמיות. נמשיך לאפשר קריאה בחינם של עיתונים מקוונים, לדוגמה, אבל נקשור את הצגת התכנים לערך המניה: ככל שעורך מניית העיתון יעלה, יותר חלקים ייחשפו בחינם. מורוזוב חריף ופסקן, אולי מדי, אבל מסרו חשוב: טכנולוגיות "חכמות" אינן מושיעות. אסור לחוכמתן להשפיע על מחשבתנו.

פרופ' רפאלי הוא ראש המרכז לחקר האינטרנט באוניברסיטת חיפה
sheizaf.rafaeli.net

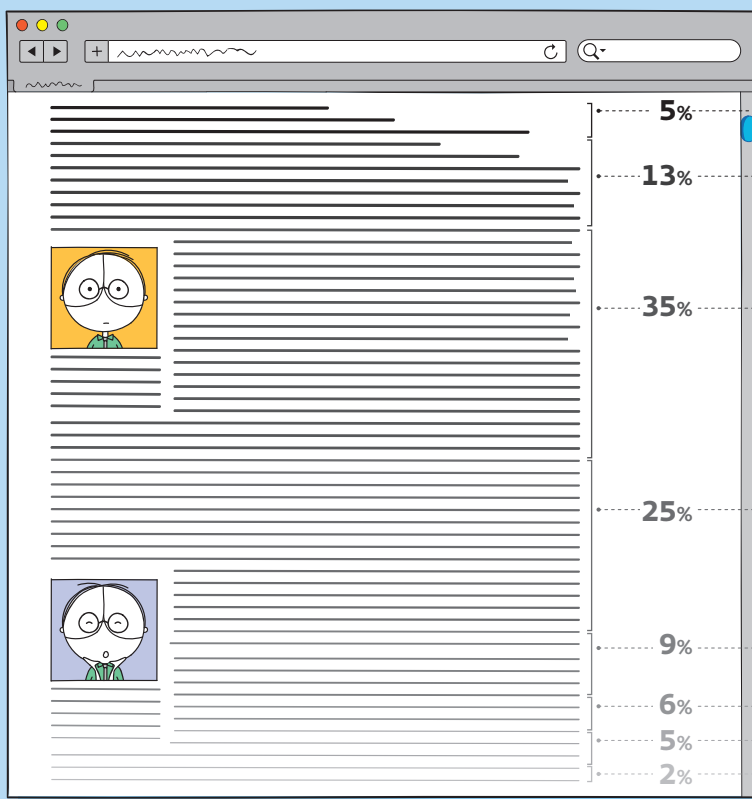
תורת המספרים

הסטטיסטיקה של החיים

לאן נעלמה יכולת הריכוז?

אולי זה כי האינטרנט הופך אותנו לטיפשים, אולי זה כי המוח שלנו כאמת מתקשה להתמודד עם כל כך הרבה גירויים דיגיטליים, אבל התוצאה היא שחלקכם לא יקראו עד הסוף אפילו את הטקסט הזה. המגזין האינטרנטי הנחשב Slate.com נעזר באפליקציית ניתוח גלישה בשם ChartBeat כדי לברוק את הגלילות, זמן השהות ותנועות העכבר של קוראיו. הממצא: רק כעשירית מקהל הקוראים האינטליגנטיים של המגזין מגיעים עד לסוף המאמר.

שיעור הגולשים שמתמידים בקריאת מאמר ממוצע באתר Slate.com

נתונים: slate.com 2013. אינופוגרפיקה. מיכל פדון